

HOMILIJA ZAGREBAČKOG NADBISKUPA

24. siječnja 1978.

DRAGA BRAĆO I SESTRE!

Krštenje je središnja tema ovog našeg susreta. Danas na blagdan sv. Franje Saleškog možemo se zapitati što su mislili u dan njegova krštenja njegovi roditelji i svećenik koji ga je krstio. Sigurno su si postavili pitanje koje je bilo postavljeno i kod rođenja Ivana Krstitelja: »Što li će biti od ovoga djeteta?« (Lk 1, 66).

Kod sv. Franje krštenje je sazrelo u svetost; u apostolsku revnost; u ljubav prema križu; u ljubav prema Bogu i čovjeku.

Krštenje je božanski događaj u čovjeku. Ta vidljiva znakovitost označuje da Bog zahvaća u biće čovjeka.

Krštenje nije samo neki događaj vanjštine, neki vanjski znak da se ulazi u zajednicu vjere. Krštenje je događaj nutrine bića; unutarnji preporod; sasvim Božja novost u stvarnom čovjeku.

Krštenje je novo stanje bića i egzistencije; ucijepljenost u smrt i uskrsnuće Isusa Krista. »Krštenjem smo, dakle, zajedno s njim ukopani u smrt da kao što je Krist slavom Očevom bio uskrišen od mrtvih, i mi tako hodimo u novosti života« (Rim 6, 4).

»Ako ste uskrsnuli s Kristom, tražite što je gore, gdje Krist sjedi zdesna Ocu« (Kol 3, 1).

A Isus govori Nikodemu: »Zaista, zaista, kažem ti: tko se ne rodi nanovo odozgor, ne može vidjeti kraljevstva Božjega!« (Iv 3, 3).

Krštenje znači ukorijenjenost u samo Trojstvo. Krštenik postaje sin Očev, brat Utjelovljene Riječi, hram Duha Svetoga. Iz te stvarnosti ima rasti sve djelovanje krštenika. Božanski princip uliven u biće postaje princip iz kojega se odvija cijela egzistencija krštenika. Sve moći bića: razum, sloboda, svijest, srce, sve je prožeto tim principom. To je fundamentalna promjena čovjeka da bi se u njemu događala promjena svijeta, otkupljenje povijesti od zla.

Krsna milost nije nešto apstraktno, udaljeno od života; to je ulijevanje božanskoga u život čovjeka a po tome i u događanje povijesti. Krštenjem se prelijeva spasenje u pali svijet, svrhunaravni događaj u paloj naravi. Zato bi kršćani imali biti novo lice zemlje. Isus Krist prelijeva otkupljenje iz svog Srca u zemaljska zbivanja svijeta po onima koji su u

njega kršteni. Tako krsna milost postaje izvor novoga svijeta; Kraljevstvo je prisutno u vama (Lk 17, 21).

Bitno događanje povijesti je događanje dobra i zla. Čovjek je nužno etičko biće i kao takav je poprište najsudbonosnijeg neizbježivog opredjeljenja: hoće ili biti nosilac dobra ili zla. To je ta alternativa između grijeha i milosti. Biblija u svojoj cjelini upućuje na tu tajnu čovjeka i povijesti. Nije svejedno da li čovjek gradi svijet i živi život s Bogom ili bez njega. To je pitanje svjetla ili tame, života ili smrti. »Stavljam pred tebe život ili smrt« (Pnz 30, 15). To je stvarnost cijele povijesti i svakog osobnog života.

Ako se ne dogodi otkupljenje u čovjeku, ljudski rod ne može biti izliječen, oslobođen od zala koja ga razdiru. Povijest dvadesetog vijeka, biblijski protumačena, sili na priznanje da čovjek ne može povijest učiniti svjetlijom bez Božjeg svjetla. Danas je ovdje rečeno da nije dosta samo laboratorij, potreban je i oratorij.

Kad bi svi kršćani živjeli otajstvo svoga krštenja, povijest bi bila sasvim drugačija. Božja se prisutnost utkiva u svijet kroz nutrinu čovjeka. Iz odnosa čovjeka prema Bogu nastaje nužnošću milosne stvarnosti i novi odnos čovjeka prema čovjeku. Ako je milost prožela čovjeka, ljubav prema drugima je očitovanje milosti. Što milost dublje prožme čovjeka, to je ljubav čistija, istinitija i jača.

Samo se kroz milost može ostvariti pravo jedinstvo među ljudima. Zato je krštenje također ostvarenje zajedništva s Crkvom, zajedništva u Crkvi i zajedništva s Isusom Kristom, jer On je čokot a mi smo mladice (Iv 15, 6). Odnosi se mogu mijenjati samo promjenom čovjeka. Milost je promjena čovjeka u njegovoj srži, u suštini bića.

Sv. Franjo Saleški rođen je 1567. godine u katoličkoj obitelji koja ga je strogo odgajala; ulijevala mu u srce smisao da se samo odricanjem raste; učila ga ljubiti siromahe.

Otac je imao s Franjom svoj plan. Ugledan imenom obitelji otac je želio da Franjo bude ugledan i vršenjem pravnčkog zvanja. Ali u Franju se događao drugi proces: Duh Sveti je usmjeravao njegov život prema drugom cilju.

U Parizu Franjo studira ali i razmišlja. Nije mogao biti ravnodušan prema smislu svoje vlastite egzistencije; zaokupljala su ga teološka pitanja. Pod utjecajem kalvinističkih ideja koje su onda vladale, Franju je zabrinula istina o spasenju. Doživljavao se kao čovjek koji je predodređen za osudu. Njegovu je dušu ispunila tjeskoba od koje se oslobađa iskrenom molitvom »Spomeni se...« pred Gospinim likom.

U Padovi Franjo studira pravo i polaže ispit iz obaju prava. I sada njegov život polazi drugim putem. On odabire svećenički poziv jer želi spašavati duše. Ni protivljenje njegova oca nije ga u odluci pokolebalo; zareden je za svećenika 1593. godine.

Svoj svećenički ministrij započeo je u župi Thonon u pokrajni Chablais koja je bilo gotovo sasvim protestantizirana i gdje su još bile samo male zajednice katoličkih vjernika. Franjo je imao u srcu jasnoću istine Božje ali i toplinu srca da istinu Božju s ljubavlju prenese u ljude. Istina jasna, čvrsta, jednostavna svojom dubinom i bogatstvom, ali istina topla po njegovoj riječi i želji da njegovo stado opet prihvati Veliku vijest, Radosnu vijest, Riječ Božju.

U župi Thonon okupljao je na početku u malu zajednicu petnaestak katoličkih vjernika. Tisuće protestanata bile su izvan dosega njegove riječi, raspoložene čak da ga silom uklone. Ali on nije padao ni u ogorčenje, ni u malodušnost, ni u sumnju. Nikada nije posumnjao u smisao svoje prisutnosti i svoga poslanja.

Franjo ne proklinje tamu, on pali svjetlo. Svoj apostolat započinje pišući letke, zidne novine, koje je lijepio po zidovima kuća. Tu su bile jednostavno i sašeto iznesene istine vjere. Pio XI proglasio je 1923. godine Franju Saleškog zaštitnikom katoličkog tiska.

Kao biskup proveo je najveći dio svoga života u Nancy-u jer nije mogao rezidirati u Ženevi. U izvještaju za Rim 1603. godine izvijestio je da se 25 tisuća protestanata vratilo u jedinstvo Katoličke Crkve.

Biskup Franjo Seleški osvajao je ljubaviju i blagošću, tako da je i u katoličkim redovima bio često puta neshvaćen. Treba podsjetiti da je to bilo vrijeme velike intolerancije. Vjerski sukobi, koji put možda zapaljeni sasvim krivo shvaćenom revnosti, dovodili su do krvavih obračuna. Franjo je ustrajao u svom apostolatu svjedočenja da se spasenje mora naviještati s ljubavlju; da se ljubav mora živjeti; i da samo ljubav čini veliku i svetu Istinu toplom, privlačnom i prihvatljivom.

Tako je Franjo sazio u svojoj apostolskoj revnosti i kršćanskoj dosljednosti u svetost te je postao i učitelj duhovnog života. Shvatio je kako je krštenje u svakom vjerniku poziv na duboki duhovni život. U ono vrijeme je vladalo mišljenje da su samo odabrane duše, duše koje se zatvaraju u kontemplaciju, koje žive u redovničkoj zajednici, pozvane na duhovni život. A Franjo je svojom naukom o duhovnom životu navijestio da je na duhovni život pozvan svaki krštenik, bio on po pozivu kućna pomoćnica, vojnik ili znanstvenik. Koncil govori o tome opširno i duboko u svojoj Konstituciji o Crkvi (LG t. 40) i naglašava kako je sav narod Božji zalogom svoga krštenja pozvan na svetost.

U Franji je krštenje doživljeno do punine, zato je on ostvareni lik čovjeka, svećenika i biskupa. Sva njegova vanjska aktivnost je otajstvo koje se događalo u njegovoj nutrini.

U srcu se čovjeka događa njegov život. A u srcu krštenika mora se događati suživot s Kristom, život Kristov. »Meni je živjeti Krist...« (1, 12).

Posvetimo pažnju svome krštenju. I mi smo bili donešeni na krštenje vjerom naših roditelja. Krštenje je bio trenutak našeg božanskog rođenja. Iz zajednice grešnog čovječanstva mi smo preporođeni za djecu Božju; rođeni od Boga (Iv 1, 14). Možda su i kod našeg krštenja postavili pitanje: Što će se ostvariti u ovom malom kršteniku? Ostvaruje se naš svećenički poziv. Ljubimo svoje krštenje i bdijmo nad svojim duhovnim životom.

Kad je André Frossard u Parizu ušao slučajno u kapelu u Kölnskoj ulici, Duh Sveti mu je šapnuo samo dvije riječi: »Duhovni život«. I on, nevjernik, te je dvije riječi shvatio i prihvatio cijelu vjeru Crkve.

Krštenje je naša utkanost u zajednicu Crkve; naša ukorijenjenost u Isusa Krista; naše zajedništvo s Trojstvom. Neka krštenje bude svjetlost koja nas očovječuje božanskom milošću, ali po nama očovječuje i svijet i ovaj naš trenutak povijesti. Amen